

Szerkesztőségi iroda:
Nagybeeskerek,
Zapolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Meitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybeeskerek, Zapolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTAI

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÁJER LAJOS.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 298. szám.

Előfizetési árak:
Égész évre ——— 24 kor.
Félévre ——— 12 :
Negyedévre ——— 6 :
Egy hóra ——— 2 :
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
Kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetői
irodáknál.

Megjelenik
vasár- és ünneppnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Szerda, dec. 30

Az adóreform és a községek.

— december 30.

Az adóreform ügye tudvalevőleg az ország minden társadalmi rétegében nagy hullámverést keltett s még ma is állandóan a vitafókusz és megbeszélés tüzeiben áll mindenfelé.

A községi jegyzők, az ország közigazgatásának e jelentős faktora szintén hozzájárultak a dologhoz s az országos jegyző-egyesület ez évi június 29-én tartott gyűlése foglalkozott az egyenes adók reformjára és a közadók kezelésére vonatkozó törvényjavaslatokkal. A javaslatokra vonatkozó észrevételeit emlékiratba foglalta s fölterjesztette azt a képviselőházhoz és a pénzügyminiszterhez.

Most Uszkay Bálint, az országos jegyző-egyesület elnöke két cikkben foglalkozik az adóreformmal. Az egyik cikke tegnap jelent meg az országos függetlenségi párt hivatalos lapjában „Az adóreform, a községek és a jegyzők” címmel.

A cikkben, amely bizonyára széles kört érdekel s amelyre még alkalmunk lesz visszatérni, Uszkay a következőket fejtegeti:

A jegyzők az adóreform-tervezetet két szempontból vették bírálat alá. Első sorban képet kívántak alkotni maguknak arról, hogy minő kihatással lehetnek az egyes javaslatok törvényerőre emelkedésük esetén a községek háztartására. Másodsorban azt vizsgálták, hogy a kérdéses rendelkezések végrehajtása minő feladatok elé állítja a jegyzőket s mennyiben honorálja huszonöt év óta hangoztatott óhajukat.

A pénzügyminiszterium a reform mérlegét felállítva, mintegy husz millió korona jövedelemcsökkenést vár a reform törvényerőre emelkedése után. Ha a becslés valóra válik: ugy szemben a mai kétszáz millióra menő állami egyenes adóösszeggel, a községi adók kivétési alapja tiz százalékkal csökken, ami egymagában a pótdadó kulsnak mintegy tizenegy százalékos fölemelését vonná maga után. Ez azonban nagyon ingadozó számítás. Az egyes javaslatok oly mélyreható változásokat céloznak a mai állapottal szemben, hogy az ilyen előre felállított mérleg a valószí-

nőség értékével is alig bírhat. Vannak azonban a tervezetben pozitívabb szempontok is, amelyekre inkább építhetünk.

A reformtervezet szerint mai adóinkból elesnek az első- és másodosztályú kereseti adók, valamint a családtagok adója; mindhárom tárgyat képezi ma a községi pótdadó-kivetésnek. Ezzel szemben a mai elsőosztályú kereseti adókötelezettek hatszáz koronás létminimumon felül alanyai lesznek a tervezett új általános kereseti adónak s minden adókötelezett ugyancsak 600 koronás létminimumon felül az új jövedelmi adónak.

Allami adózás szempontjából az itt említett változások helyességét föltétlenül elismerem. A második osztályú kereseti adó és a családtag-adó egy modern adórendszerben helyet nem foglalhat. Ugyancsak elengedhetetlen kelleke egy jó adó- és szociálpolitikanak a létminimum adómentesítése is. De nem látok kielégítő intézkedést arra nézve, hogy az így bekövetkező adóteher eltolásának a helyhatósági adóztatásra gyakorolható kedvezőellen kihatásai ellensúlyoztassanak.

Az adóelőnyveinken kell végig néznünk s szörnyűkődbe látjuk, hogy az első- és másodosztályú kereseti adók és a családtag-adó eltörlése mellett mennyire meg fognak apadni a pótdadó kivétési alapját képező állami adók. Holott ezzel szemben éppen a legnagyobb pótdadóval küzdő községekben alig várhatunk jelentékenyebb állami adóelőnyt az új általános kereseti és jövedelem adók címén. Hisz a létminimum jótékony hatásának az ilyen szegény községekben kell érezhetővé válni.

Nem habozom kimondani, hogy a helyhatósági adóztatás fentartása mellett egyfőlé megvédik a legkisebb egzisztenciákat, de másfelől a középosztálynak az a rétegét, amely közvetlenül a létminimumot meghaladó jövedelemmel rendelkezik, súlyosan megterhelik. Mert ne ringassa magát senki abban a tévedésben, hogy a helyhatósági adónak csupán a kulcsa változik, terhe nem. Igen! a létminimum alá esőkre nemcsak nem jelent a pótdadókulcs emelése teheremelés, hanem ellenkezőleg tehercsökkenést, hisz azok csupán pár filléres föld- és házadójuk után lesznek a magasabb pótdadóval megrovva; de viszont a közép-adóztót sújtani fogja a helyi adókban az egész vonalon egy oly mérvű progresszió, amelyet a pénzügyi kormányzat a hozadéki adókra nézve az állami adónál tüzetes indokolással teljesen mellőzni kíván s amely mérvűt az egyedüli pro-

gresszív természetű jövedelmi adónál sem tervez. Az a szociális eredmény tehát, amelyet a pénzügyminiszter az adóreformtól ebben az irányban vár, bekövetkezni nem fog, sőt a középosztály a vállaira áttolt újabb terheket meg nem bírván, a községi háztartások is komoly veszedelembé jutnak.

Es itt láthatók káros következményei annak a göröcsös ragaszkodásnak, amely a helyi adóztatás mai formáinak fentartásában mutatkozik. Az országos jegyző-egyesület többször ramutatott arra a körülményre, hogy az állami egyenes adóreform, a községek háztartásának reformja nélkül, meg nem oldható: most is ismétlem, hogy hosszabb időre szóló helyes állami adórendszer mindaddig nem teremthetünk, míg az önkormányzati testek adóztatását a mai járulékos adóztatás teljes eljéjtésével, önálló alapokra nem fektetjük.

Hasztalan tűzi ki a reformtervezet céljait a pénzügyminiszter a közteherviselés arányosítását, mert bármennyire sikerül is azt neki az állami adóztatásnál elérnie, az eredményt teljesen fejtegetőre állítja a helyi adóztatásnak az ország különböző részeiben már eddig is konstatált 1—572 százalékgig mozgó aránytalansága.

Az egyes indokolási füzetekben olvasható, hogy minő különböző kedvezésekkel, jövedelem-atengedéssel és direkt állami segélyekkel kívánja az állam kárpótolni a községeket a reájuk háruló terhekért. Magukban a törvényjavaslatokban azonban pozitív rendelkezések nem találhatók. Holott annak a meghatározása a törvényjavaslatba való, hogy mikor és milyen mérvben szerez igényt valamely község az állami hozzájárulásra és segélyezésre.

Szenteltett törvények. Az 1908. évi dec. 29-én megjelent az Országos Törvénytar (Corpus Juris) 17. száma a következő tartalommal: XLVIII. t.-cikk. A Budapest székesfőváros fejlesztéséről s a háztartásának rendezése végett teendő állami intézkedésekről; XLIX. t.-cikk. A vízi beruházásokról; L. t.-cikk. Az 1909. évi állami költségvetésről.

Az állami munkásbiztosítási orvosi tanács. Kossuth Ferenc kereskedelemügyi miniszter rendeletet adott ki, amellyel az állami munkásbiztosítási orvosi tanács szervezete tárgyában az évi augusztus 12-én kiadott rendeletnek azt a határozmányát, amely a rendes tagságot az egyetemi magántanári képesítéshez kötötte, hatályon kívül helyezi s az erre vonatkozó szakaszt a következőképen változtatja meg:

A „TORONTAL” tárcája.

Királyleány és fülemüle.

Bár nagyon kis termetű volt s könnyen a bábuja néjének lehetett volna tartani, az Aranysziget királyának a lánya legszebb királykisasszony volt a föld kerekégén.

Amint abba a korba ért, hogy szeressen és szerettesék, az atyja megkérdezte tőle, hajlandó lenne-e férjhez menni.

— Oh, igen, mondta.

— Meghívom tehát lovagjatekura és bálra a szomszédság fiatal hercegeit, hogy magadhoz méltó választást tehess közülök.

— Soha se fogadj annyi herceget, apa, az udvarnál, mondta a királykisasszony. Hasztalan költségre vernéd magadat. Nekem már régóta van szerelemből egy barátom és semmi más kívánságom nem volna, ha nőül adnál a fülemüle, mely minden este az ablakomat körül-folyó rózsától dalolgat.

A királynak, mint elképzelhetjük, nagy megértésére került, hogy megóvja komolyságát, mint az egy koronás főhöz illik. Az ő lánya madárhoz akar nőül menni! Tollas veje lenne! És bizonyosan valamely fán vagy kalitkában tartanak meg a lakodalmat!

Ezek a gunyolódások roppant leverték a királyleányt, ki fájó szívvel távozott és este az ablakába könyökölve, míg a fülemüle a virágos galyak közt dalolt:

— Oh, szép madár, kit imádok, mondta, nincs többé öröm számunkra, mert az apám nem akar beleegyezni a házasságunkba.

— Sose busulj, felelte a fülemüle; minden jóra fordul még, miután szeretjük egymást.

És vigasztalta őt, eldalolva a szép dalokat, amelyeket tudott.

E közben történt, hogy három óriás fogta ostrom alá Aranysziget fővárosát. Hogy félelmesekek legyenek, nem volt szükségök rá, hogy hadsereg kövesse őket, annyira erősek és kegyetlenek voltak.

Egész a falakig hatoltak és a vihar hangján beszélve, tudtul adták, hogy ha három nap alatt ki nem szolgáltatják nekik a várost, lerombolják, hogy kő kövön nem marad s kardra hányják a lakosságot. És amit mondtak, meg is tették volna.

A rémület oly nagy volt, hogy az anyák gyermekeiket sirva szoritották a keblükre s úgy futkostak velök az utcákon, mint az erszényes fiahordók. Az udvaroncok közt voltak sokan, kik kérdezték magukban, nem lenne-e jó meghódolni a három óriásnak; mert nem annyira okosság, mint dicsőség a gyöngébb oldalán kitanítani.

A király, hogy a veszélyből meneküljön, egy tervet eszelt ki: futárokat küldött az összes szomszédos királyi hercegekhez, azzal a megbízással, jelentsék ki, hogy annak adja a lányát, ki megszabadítja őt az óriásoktól.

A királyi hercegek azonban egyenlőtlennek tartották a küzdelmet s ugyancsak óvakodtak harcra vonulni, bármily csábító volt is az ígért jutalom. Ugy, hogy kevéssel a harmadik nap alkonyá előtt mindenki veszni készült a város romjai alatt, mikor néhányan a falakról leselkedve látták, hogy a három óriás a fájdalom és rémület jeleivel rohan ki a sátorából, hol déli álmát aludta és üvöltve menekül, mint az örültek. Az általános öröm annál nagyobb volt, minél nagyobb volt a kétségbeesés; hasztalan találgattak azonban, hogy mi lehetett az oka a váratlan szabadulásnak.

— Atyám, mondta a kis királyleány, a madárnak, kit én szeretek, kell hálát adnunk a szerencsés menekülésért. Röpködve beszállt az

óriások sátrába s míg aludtak, a csőrével kivájta a szemeiket. Azt hiszem, hogy megtartod ígéretedet s megengeded, hogy a férjem a kuszó rózsá fülemüléje legyen.

De a király, talán mert valószínűtlennek tartotta a királykisasszony előadását, vagy talán mert adott szava dacára határozottan nem volt nyíre egy madár apósa lenni, kérte a leányt, ne kinezza még jobban a fejét; sőt nagyon rossz-kedvűen hátat is fordított neki.

Este, míg a fülemüle a virágok és lombok közt dalolt:

— Oh, szép madár, kit imádok, mondta a királyleány, vége minden örömnöknek, mert az apám, bár megszabadítottad az óriásoktól, nem akar beleegyezni az egybekelésünkbe.

— Sose busulj, királylánykám, felelte a fülemüle; minden jóra fordul, miután mi szeretjük egymást.

És vigasztalta őt, eldalolva neki a legszebb dalait, melyeket szerzett.

Egy idő múlva a palota kincstárnoka eltűnt anélkül, hogy valaki tudta volna, hogy hová rejtőzött és üresen találták az aranyos nagy cédrus-ladát, melyben pedig tónérdek rubin, gyémánt és gyöngy volt felhalmozva.

A király, ki természetűtől elég fősvény volt, rendkívül busult, hogy így kifosztották. Sok más kincse volt még ugyan, még sem szűnt meg jajveszékelni, mint a koldus, kinek ellopták az egész napi alamizsnáját.

Kihirdette a heroldjai által a szomszédos országokban, hogy annak adja a lányát, ki akár királyfi, akár nem, kifürkészi a tolvajt és visszahozza a drágaköveket.

Nem volt semmi foganatja. Hónapok multak és semmi hire nem volt a kincstárnoknak, sem a kincseknek.

„A tanács elnökét, alelnökét, rendes és rendkívüli tagjait különösen a munkásbiztosítás terén kiváló orvosok sorából a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki.“

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/45 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Védői hölgyek részére minden nap délelőtt gőzfürdő. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 óráig este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 óráig este 10-ig.

1909. jan. 18. Közig. bizottság ülése.

— **Az újév a vármegyeházán.** Torontálvármegye központi tisztviselői kara újév napján délelőtt fél 11 órakor fog dr. Vinczehidly Ernő m. főjegyző vezetésével tisztelegni Jankó Ágoston alispánnál, hogy az üjlesztendő alkalmából szerencsekívánatait kifejezze.

— **Tanácsülés.** Nagybecskerek város tanácsa ma délelőtt 11 órakor Strosz Béla városi főjegyző, polgármesteri helyettes elnöklésével ülést tartott, amelyen folyó ügyeket intéztek el.

— **Uj iparigazolványok.** Az iparhatóság tegnap délelőtt tartott ülésében két újabb iparigazolványt adott ki és pedig: Galandauer Arthurnak szatóciszletre és Kovács Jánosnak vendéglőre.

— **Athelyezések.** A m. kir. vallás- és közoktatási miniszter Lintio Dénes törökbecsei állami elemi iskolai tanítót a temesvármegyei tanfelügyelőséghez rendelte szolgáltatásra. Kalboreán György ópécskai tanítót a törökbecsei és Gyulainé Szilvási Malvin moesári tanítónőt a franczöldi áll. elemi iskolához helyezte át.

— **Névváltoztatás.** A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Stefan Frigyes franczöldi lakos családi nevét Obmann-ra változtassa.

— **Özvegy Bizekné halálához.** Tegnap számban jelentettük, hogy özvegy Bizek Arminné, szül. Perisics Paula e hó 28-án meghalt. A köztisztviselői állott urnót ma délután temették el Törökbecsén nagyszámu előkelő gyászközönség jelenlétében. A család drága halottjának elhunytát a következő gyászjelentés tudatja:

Mély fájdalomtól lesújtva, fájdalommal telt szívvel tudatjuk a megrendítő veszteséget, hogy a felejthetetlen édes jó anya, nagyanya, leány, testvér, sógornó és nagynéne özv. Bizek Arminné, született Perisics Paula folyó hó 28-án esti 8 órakor életének 52-ik évében hosszasan szenvedés után, a halotti szentségek ájtatos felvétele mellett jobb létre szenderült. Drága halottunk hült tetemét folyó hó 30-án délután 2 órakor fogjuk a helybeli római katolikus sírkertben levő családi sírboltban örök nyugalomra

Egy reggel azonban, amint a király szomorúan felemelte a láda fődéret, örömben elkiáltotta magát. Az összes kincs ott volt, rubinok, gyémántok, gyöngyök! Olvan világosság lett a szobában, mintha csak csillaggal lett volna tele.

Könnyen elképzelhetjük a király örömet; szerette volna azonban ismerni azt, ki visszahozta a kincset.

— **Atyám, mondta a királyleány, a madárnak, akit szeretek, kell hálát adnunk ezért a szerencsés eseményért. Ő megleste és követte a tolvajt, megtudta, hová van a kincs rejtve. Sok nap és sok éjjel, roppant fáradsággal, egy-egy rubinnal és gyönggyel a karmai közt és gyémánttal a szájában utazgatott a rejtekhelytől a ládáig. En felnyitottam neki az ablakot, míg te aludtál avagy vadászaton voltál. Azt hiszem, beváltod a szavadat s megengeded, hogy a férjem a kuszó róza fülemüléje legyen.**

A király azonban ép oly konok, mint fősvény volt. Mint az olyan emberek, kiknek nincs igazok, haragra lobbant s kijelentette a leánynak, hogy toronyba zárattja, ha még egyszer említi előtte ilyen férfijal való házasságát.

Este, míg a fülemüle dalolt a holdtól halvány lombok közt:

— **Oh, szép madár, akit imádom, mondta a királyleány, vége minden örömfünknek, mert az apám, bár visszaadta a kincset, nem akar beleegyezni az egybekelésünkbe.**

— **Sose busulj, felelte a fülemüle: minden jóra fordul, miután mi szeretjük egymást.**

Es vigasztalta őt új dalokat dalolva, melyeket neki szerzett s melyek a legkedvesebbek voltak, aminőket csak hallani lehet.

De annyira nem bírta a királyleányt megvigasztalni, hogy ez csalódott szerelme miatt bánongásnak adta magát s meghalt.

helyezni. Az engesztelő szent mise-áldozat ugyan csak folyó hó 30-án délelőtt 10 órakor lesz a törökbecsei róm. kath. templomban az egek Urának bemutatva. Béke lengjen áldott porai felett! Törökbecse, 1908. december hó 29-ik napján. Özv. Perisics Pálné, szül. Decker Mária, anyja, Bizek Ferike, férjezett dr. Ürményi Sándorné, dr. Bizek Dezső, Bizek Mbriska, férjezett Kollarich Gáborné, Bizek Ilona, Bizek Margit, gyermekei. Zombory Antalné szül. Perisics Ilka, Perisics Józsa, dr. Perisics Zoltán testvérei. Dr. Ürményi Sándor, Kollarich Gábor, vejei. Zombory Antal, sógora. Ürményi Antal, Ürményi Zsuzsika, unokái. Ifj. Perisics Zoltán, Perisics Pál, Perisics Irénke, Perisics Ilonka, unokaöccsösei és hugai.

— **Az ipartörvény a kamara előtt.** A temesvári iparkamara az ipartörvény javaslat tárgyalására összehívott értekezletét tegnap fejezte be. Az értekezleten Torontálvármegye is képviseltette magát Bielek Antal tb. főjegyzővel, aki a házaló kereskedésről szóló általános helyeslés közt kifejtette annak az állandó üzletekre való kárát. A kamara most megfelelő memorandumot fog intézni a kormányhoz és a törvényhozáshoz.

— **Kulturstély Perjamoson.** A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tudvalevőleg az idén is tart a vármegye különböző vidékeinek központjaiban kulturstélyeket a magyar irodalom, tudomány és művészet népszerűsítése és terjesztése érdekében. Ilyen kulturstélyt tart az egyesület a perjamosi magyar társaskör meghívására Perjamoson is. Az estély itt január 30-ikán, szombaton este lesz s az egyesület részéről Kaufmann István és Somfai János szerkesztő, író tart előadást, azonkívül pedig lesz szavalás, ének és zeneszám. Az estélyre már most is erősen folyik a készülődés s a járás minden részéből ígérkeznek a perjamosi kulturstélyre.

— **Ujévi üdvözlés megváltása.** A jótékony négyesület szegényei javára az ujévi üdvözlés alól magukat megváltották: Steinitzer Géza és neje 20 koronával, Winter I. L. dr. Pollák Győző, dr. Mangold és neje, Czinner Dávid, dr. Mihálovits Ödönne 5-5 koronával, a szenttamási uradalom 10 koronával, Herzl Sándor és Grosz Géza 3-3 koronával. A jótékony négyesület szegényei javára 61 korona összeget juttatott az elsorolt üdvözlés-megváltás, melyért meleg köszönetét fejezi ki a jótékony négyesület nevében az elnökség.

Ujévi üdvözlések megváltása címen dr. Mihálovich Ödönne 5 koronát, Magyar Pál pápai kamarás 5 koronát, dr. Magyar Károly pedig 4 koronát adományozott a Gyermekbarát egyletnek, mely nemeslelkű adományokért ezután mond hálás köszönetet az egylet elnökségére.

Ugyancsak ujévi üdvözlések megváltása címen dr. Brájjer Lajos 10 koronát, Mayer Rezső pedig 6 koronát adományozott az árvaház javára.

— **Selyemgyár Törökkanizsán.** Törökkanizsai jelentés szerint az ottani selyem fonódában most tartották meg a víz- és gőzpróbát. A pró-

bán megjelent Stein György, a tolnai selyemgyár igazgatója, Battaalia János, a gépek olaszországi szállítója. A gépek kipróbálását Schwarc Géza ottani selyemgyári igazgató intézte és pedig kitünő sikerrel, amennyiben a gépek jelentéktelen javításoktól eltekintve egytől-egyig alkalmasoknak bizonyultak. Az olaszországi előmunkások a napokban megérkeznek s így a gyár az ujév első napjaiban megkezdí működését.

— **Szegény gyermekek felruházása.** Mint Törökkanizsáról írják, Schulppe Vilmos nagybirtokos és neje a korácsonyi ünnepek alkalmából több mint 200 gyermeket látott el meleg téli ruhával s az ajándékban minden vallásu gyermek egyformán részesült.

— **Szilveszter-estélyek.** Az idei Szilveszter-est ugyan csak vidámnak ígérkezik, amennyiben nem kevesebb, mint hat helyen lesz nagyobb-szerű mulatság. Különösen szépnek ígérkezik ezek közül a Lloyd-társulat és a nagybecskerekai filharmoniai egyesület Szilveszter-estélye. Az első helyen Fráter Lóránt szereplése lesz az est fénypontja, míg a filharmonikusok a kaszinóban rendeznek mulatságot, melynek változatos műsora már előre is sikert biztosít. Lesznek zene, énekszámok, humoros előadások stb., azonkívül cottilion is. A filharmonikusok már hetek óta készülnek az estélyre, mely iránt a közönség körében is nagy az érdeklődés.

— **A közelgő újévre alkalmas és olcsó ajándékok, ugyszintén eredeti kínai teák, valódi angol jamaikai rum, droguák, kötszerek, likör és rumeszenciák, optikai s fényképezési cikkek stb. kaphatók Melkuhn Dezső drogueriájában, az „Arany csillaghoz“ Nagybecskerek. Telefon 95. sz.**

— **Meghiusult öngyilkosság.** Funk Mátyás nagybecskerekai péksegédről szól a hír, akit jőformán már a túlvilág küszöbéről szólított vissza ez életre a — felesége. Funk ugyanis megunta már a sok földi nyomorúságot, amiből ugyancsak bőven jutott ki neki s feltette magában, hogy megválk az élettől. Ezt a szándékát az ünnepek utánra tartogatta, mert nem akarta elrontani családjának a karácsonyt. Hétfőn délelőtt azután apósának, Wacker Mátyásnak a Petőfi-utcában levő istállójában felakasztotta magát. A véletlen úgy akarta, hogy az öngyilkos feleségének ugyanakkor szintén valami dolga akadt az istállóban s így idejekorán észrevette az öngyilkosságot. Felszaladt a házba, ahonnan kést hozott s azzal elvágta a hurkot férje nyakán, akit azután hosszas fáradozás után sikerült életredörzsölni, úgy, hogy most már semmi baja nincsen.

— **Az árokban.** Hieber Rezső melencei szikvizgyáros tegnap lóháton beküldte kocsisát, Jovánovics Brankót, hogy itt egy szánkót szerezzen. Jovánovics meg is szerezte a szánkót, de amikor az Aradáci-utcán végighajtott, nem állhatta meg, hogy egy pár kocsmába be ne térjen. Ennek azután az lett a következménye, hogy Jovánovics alaposan felöntvén a garatot, a szánkón elaludt s a ló a szánkóval együtt a melencei uton befordult az árokba. Az arra jövők észrevették ezt s valahogy nagynehezen kihúzták a lovat is, a szánkót is, Jovánovics azonban nem voltak képesek lelket önteni s így a rendőrségre, szállították, ahol előbb kialudta a mámorát s csak azután ment haza Melenczére.

A természet óriási szolgálatokat tesz az emberiségnek, amennyiben sok betegség ellen szolgáltatja a segítőszereket. Egyike a tenger által nyújtott legjobb szerekek a csukamájolaj, melynek hátránya azonban az, hogy nagyon visszatetsző íze van. A „Scott-féle Emulsió“ formájában azonban a csukamájolaj is jó ízű és könnyen emészthető, akár csak a tejfel; a csukamájolaj összes gyógyerejű tulajdonságai a „Scott-féle Emulsió“-ban nemcsak hogy megvannak, hanem még sokkal hatásosabbak is. Egy házban sem szabad hiányoznia a „Scott-féle Emulsió“-nak. Kapható a gyógyszerárakban. (e)

Irodalom.

* **Polgárék Lugoson.** Polgár Károly szintársulata, mely most Zomborban működik élénk tetszés mellett, január 15-ikén Lugosra megy s 16-ikán kezdi meg ott két hónapig tartó előadásait. A társulat titkára január 2-ikán már Lugosra érkezik, hogy bérletet gyűjtsön.

* **Előfizetési fölhívás.** Szepessy László, az ismert poéta „Liliomok lilioma“ címmel új vallásos verskötetet ad ki, mely csupa Mária-dalokat fog tartalmazni. A 11 íves (176 oldalas) kötet 1909. február végén jelenik meg. Külső csinosságáért kellő kezeség, hogy a Szent István-Társulat jőnevű műintézet, a Stephaneum állítja ki. Előfizetési ára: 2 korona (a bolti ára 3 kor. lesz). Gyűjtőknek 5 beküldött előfizetési összeg (10 korona) köszönetül 1 tiszteletpéldányt küld. Előfizetési összegeket csak 1909. február 15-ig az író címére: Budapest, VIII., Mária-utca 18. I. 24. kell küldeni. Február 15 után 3 koronáért megrendelhető a könyv a Szent István-Társulat könyvkerekedésében: Budapest, IV., Kecskeméti-utca 2.

Henté Malzeroy.

TÁVIRATOK

A politikai helyzet.

A bankkérdés.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti táv.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák-magyar bank ma nyújtotta be Wekerle Sándor miniszterelnök, mint pénzügyminiszternek a bankszabadalom meghosszabbítására vonatkozó kérvényét. A bank beadványa, mely csakis a bankszabadalom meghosszabbításának dolgát tartalmazza, 1908. december 25-ikén kelt s Bilinszky kormányzó, Schreiber főtanácsos és Pranger vezértitkár írta alá.

Hogy a bankszabadalommal mi történjék, arról a két kormány legközelebb bocsátkozik tárgyalásokba. Miután a bankközösség fenntartását biztosra veszik, előbb a két kormánynak kell tisztába jönnie a Magyarország által kívánt módosításokra vonatkozólag. Ezzel a közösen megállapított javaslattal fordulnának ezután az osztrák-magyar bankhoz, hogy vele megállapodásra jussanak.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti táv.) Bécsi hírek szerint Wekerle Sándor miniszterelnök újévi beszéde után Bécsbe fog menni, hogy az uralkodócsalád tagjainak átadja a magyar kormány újévi üdvözlését. A miniszterelnök ezt az alkalmat állítólag fel fogja használni arra, hogy Bienert báró osztrák miniszterelnökkel politikai megbeszéléseket folytasson, akivel legutóbbi bécsi útja alkalmával az idő rövidségére való tekintettel nem beszélhetett. E megbeszélések mindenképp a bankkérdés körül fognak forogni s csak ha ebben megállapodásra jutnak, lehetséges az, hogy a többi kérdésben is előbbre haladjanak. Eddig az a nézet, hogy a bankkérdés komoly megoldása csak akkorra várható, ha Ausztriában definitív kabinet fog megalakulni s ez a nézet uralkodott a közvetlen karácsony előtt megtartott bankbizottság ülésén is. Sok nehézséget okozott volna az, ha a bankkérdést elnapolták volna, mert ez a megoldatlan helyzet a magyar politikai életben teljes bizonytalanságot idézett elő s a magyar kormány még azokban a kérdésekben, amelyek nem állanak feltétlenül az előtérben, mint például az adóreformnál, nem rendelkezhetik határozott többség felett mindaddig, míg az a bankkérdésben széjjel van szakadozva. Erre mutatott rá hivatalos körökben állítólag Wekerle miniszterelnök is legutóbbi bécsi tartózkodásakor.

Ugyane h iradás szerint azonban semmi akadály nem merül fel arra nézve, hogy a magyar kormány a tárgyalásokat a Bienert-kabinettel felvegye s azokat be is fejezze s így el lehetünk készülvé, hogy az erre vonatkozó gyorsító intézkedéseket meg is fogják tenni.

A fuzió.

Az összes politikai körökben az a vélemény, hogy a fuzió ügye befejezettek tekinthető. A fuzió eszméje a legutóbbi napokban a függetlenségi párt azon tagjai között is tért hódított, akik eddig a fuziónak nem voltak hívei. Valószínűnek tartják, hogy Wekerle Sándor újévi beszédében a fuzióról már mint befejezett dologról fog nyilatkozni.

Bécsi jelentés szerint az urakbáznak mai ülésén az osztrák főrendek egymás között tárgyalták a magyar politikai pártok egyesítésének a dolgát s a beszélgetésben az a vélemény domborodott ki, hogy az osztrák főrendek a fuziót csak egy kétségbeesett kísérletnek találják az egyes politikai pártok, nevezetesen a függetlenségi párt részéről a mai kényelmetlen helyzetből való kibontakozáshoz.

A néppárt újévi.

Az országgyűlési néppárt ujesztendő alkalmából teljes számmal megjelenik Zichy Nándor grófnál, a párt vezérének,

aki előtt Simonyi-Semadam Sándor fogja tolmácsolni a párt jókívánásait.

Az olaszországi földrengés.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) A délolaszországi borzalmas földrengésről még ma is csak hiányos hírek érkeznek. Eddig az bizonyos, hogy Messina városa néhány ház kivételével teljesen elpusztult. Ugyancsak nagyrészen elpusztult Reggio di Calabria, valamint annak környéke. Nagy pusztulást vitt véghez továbbá a földrengés Sant-Filippo községben, Sant-Giovaniban, Piedimonte-Efteoban, Giarréban, Ripostoban, Freddoban és Torréban. Messinában és Calabriában a halottak és sebesültek számát mintegy 25.000-re becsülik. Messinában a Foro és Canziki községek, amelyek Messinának elővárosát képezik, egészen eltűntek a föld színéről. Itt a föld ugyanis több mértföldnyi területen megnyílt s a községeket házakkal és lakóikkal együtt elnyelte.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Római jelentések szerint a földrengés ugyszólván egészen elpusztította még Monteleone, Mileto, Jonadi, Sant-Gregorio, Maierato, Rometta, Mineo és Catansaro községeket. A lakosság nagy része itt elpusztult.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Fiuméből jelentik, az „Adria“ tengerhajózási társaság nyolc hajója a katasztrófa napján a földrengés zónájában időzött. Ezeknek a hajóknak már tegnap meg kellett volna érkezniük Fiuméba, eddig azonban még nem jöttek meg, ami miatt most nagy az aggodalom.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Nápolyi jelentések szerint Sziciliának azon a tengerparti vidékén, amely a katasztrófa körébe esett, a tenger rettenetesen háborgott. Ezekben a partokon az eddigi megközelítő becslések szerint mintegy 500 kisebb-nagyobb hajó pusztult el.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Nápolyból sürgönyzik, az olasz király és királyné, akik a katasztrófa színhelyére mennek, ma reggel odaértek. A királyi párt a lakosság nagy ovációjában részesítette.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mai római táviratok szerint Reggio di Calabriában a rombadólt kaszárnyákban 450 katona lelte halálát.

Messinában nagy erővel folynak a mentési kísérletek s több század katona-ság dolgozik a romok között. Tegnap délután 700 holttestet szedtek ki a romok alól.

A katasztrófa egész Olaszországban óriási megdöbbenést és gyászt keltett. Rómában, valamint a többi városokban az összes színházak és mulatóhelyek zárva vannak.

Budapest, dec. 29. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Mint Palermóból sürgönyzik, ott ma reggel 7 óra 30 perckor erős földrengés volt. A földrengés óriási rémületet keltett s a lakosság kimenekült a szabadba. A rengés szerencsére rövid ideig tartott és nagyobb kárt nem okozott.

A keleti események.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Konstantinápolyi távirat szerint Pallavicini örgróf konstantinápolyi osztrák-magyar nagykövet hosszabb beszélgetést folytatott a nagyvezérrel és Tewfik pasa török külügyminiszterrel.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Bécsi jelentések szerint Aehrenthal báró külügyminiszter és Reschid pasa bécsi török nagykövet

között állítólag irányadó megbeszélések lesznek, amelyeknek alapján folytatni fogják az egyezkedési tárgyalásokat.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Egy másik konstantinápolyi távirat szerint a „Schurai Umnet“ írja, hogy a haditengerészeti költségvetést fél millióról három millió fontra fogják felemelni, szintugy a katonai költségvetést is. Nevezett lap megjegyzi még, hogy ezek a kiadások szükségesek ugyan, a nép azonban nem lesz képes ez újabb terheket elviselni.

Felfüggesztett munkásszakegylet.

Budapest, dec. 30. (A „Torontál“ eredeti távirata.) Andrássy Gyula gróf belügyminiszter a vas- és fémmunkások szakegyletét felfüggesztette. A szakegylet a legnagyobbak közé tartozik, több mint 15000 tagja van s felfüggesztése nagy izgalmat keltett a munkásság körében. A munkások a felfüggesztés miatt nagy tüntetésre készülnek s ma este több gyűlést hívtak össze. Az egész rendőrség készenlétben van.

Határidő-üzet.

Budapest, dec. 30. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték:

Buza (április 1909.)	25.62
Buza (októberre)	21.98
Rozs (áprilisra)	20.80
Rozs (októberre 1909.)	—
Zab (áprilisra 1909.)	17.30
Tengeri (áprilisra)	14.72

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Vonatok érkezése és indulása

Nagybecskerekre, illetve Nagybecskerekéről.

Érvényes 1908. október hó 1-től.

Érkezik:

a) A nagybecskereki pályaudvarra:

Temesvár, Versecz, Zombolyáról: délelőtt 9 óra 28 p.
Pancsováról: délután 5 óra 49 p.
Budapest—Szegedről: reggel 7 óra 18 p.; délután 5 óra 50 perc.
Szegedről: (mótorokosi) d. e. 9 óra 47 perc.
Budapest—Nagykikindáról: este 9 óra 50 perc.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarra:

Zombolyáról, Verseczről, Alibunáról és Temesvárról: este 8 óra 05 perc.
Módosról: minden kedden, pénteken és vasárnapon reggel 6 óra 30 perc.
Pancsováról: reggel 8 óra 27 perc.
Zombolyáról: (keskenyvágányu vonal) reggel 8 óra 23 p. este 7 óra 05 perc.
Csőszelekről: (keskenyvágányu vonal) délután 4 óra 29 p.

Indul:

a) A nagybecskereki pályaudvarról:

Pancsovára: délelőtt 8 óra 10 p.; este 7 óra 5 p.
Szeged—Budapestre: d. e. 9 óra 50 p.; este 6 óra 46 p.
Szegedre: (mótorokosi) délután 1 óra 15 perc.
Nagykikinda—Budapestre: reggel 6 óra 7 p.

b) A nagybecskerek-bégaparti pályaudvarról:

Zombolya, Temesvár, Versecz: délután 4 óra 35 p.
Temesvár, Versecz, Antalfalva—Pancsova és Alibunarra reggel 3 óra 33 perc.
Zombolyára: (keskenyvágányu vonal) reggel 2 óra 31 p. délután 5 óra 25 perc.
Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon d. e. 11 óra 38 perc.
Csőszelekre: (keskenyvágányu vonal) délelőtt 11 óra 55 p.
Módosról—Temesvárra: minden kedden, pénteken és vasárnapon 2 óra 10 p. délután.
Temesvárról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon indul Temesvárról 11 óra délelőtt.
Módosról—Zombolyára: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 2 órakor.
Zombolyáról—Módosra: minden kedden, pénteken és vasárnapon délután 5 óra 30 perc.

Gyermekeknek

és felnőtteknek.

Kiváló táplálószer egészséges és gyöngy, a fejlődésben visszamaradt bármilyen koru gyermekeknek. Előmozdítja a csont és az izom képződését, s úgy elhárítja és megszünteti a hasmenést, bélhurutot és hányászközelést, mint semmi más szer.

Nyílttér.

(E rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik folyó évi december hó 27-én felejtethetetlen férjem

neh. Tolveth János

temetésén megjelenésükkel részt vettek, ez uton fejezem ki köszönetemet.

Nagybecskerek, 1908 dec. 30.

özv. Tolveth Jánosné.

1143-1.1

Több mint 600 vagyonos hölgy

mielőbb férjhez óhajt menni. Komolyan házassulni szándékozók, ha vagyontalanok is (foglalkozás és vallás mellékes), jelentkezzenek

L. Schlesingernél, Berlin, 18.

053-104 83

UBAVITS ZSIVKO

réz műves Aracson.

(VASUTÁLLOMÁS: TÖRÖKBECSE - ARACS)

Ajánlja a legjobb szerkezetű
PÁLINKAFŐZŐ KAZÁNJAIT

Állandóan nagy raktárt tart réz mosóüstökből, minden nagyságban. — Elvállal fürdőszoba berendezéseket, rézcső felszereléseket gépeknél és minden e szakmába vágó más munkákat.

Régi vörösrzet új árúért cserébe átvesz a legmagasabb ár mellett.
1110-63

Vendéglő-megnyitás.

Az Árpád-u. 638/15. sz. házban levő vendéglő ujonnan átalakítva, mint

Vendéglő a Naphoz

018-x.30

megnyilt.

Mindenkor jó valódi borok és egyéb italok, valamint ételekről gondoskodva van.

HIRDETÉSEK

FELVÉTELNEK A

„TORONTAL”

KIADÓHIVATALBAN.

43/1903. kgy. sz.

1141-2.2

Ariejtési hirdetés.

Aurélháza község képviselőtestületének 20/1908. kgy. sz. a. hozott s a belügyminisztérium 127832/1908. IV. a. sz. alatt jóváhagyott határozata folytán a

nagykorcsma tatarozása

és új tancsteremnek hozzáépítése rendeltetett el.

Felhivatnak vállalkozók, miszerint 1909. évi jan. 12-én d. e. 9 órakor Aurélháza község tanácstermében tartandó zárt írásbeli ajánlattal egybekötött szóbeli árlejtésnél jelenjenek meg.

Kikiáltási ár 1582 kor. 79 fill., mely összegnek 10%-át vállalkozni szándékozók az árlejtés megkezdése előtt készpénzben bánatpénz fejében a községi pénztárba letenni kötelesek. A bánatpénz egyuttal biztosítékul is szolgál és csak az építés utó felülvizsgálata után fog visszaadni.

Az építési terv, költségvetés és többi feltételek a községi jegyzői irodában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Aurélháza, 1908. évi december 23.

Dittrich Mihály,
jegyző.

Árva János,
bíró.

Tenyészbika-eladás.

Torontál-Lajosfalva községe 1909. évi jan. 14-én d. e. 10 órakor 4 drb selejtezett, de feljavított

tenyészbikát ad el

a község házában a legtöbbet ígérőnek.

Lajosfalva, 1908. évi december 22.

Jedlicska Jenő,
jegyző.

Petrovics János,
bíró.

MÉRLEGKÉPES

KÖNYVELŐ

elvállal olcsó díjazás mellett délutáni és esti órákra könyvelést és irodai munkákat.

Bővebb felvilágosítással e lap kiadóhivatala szolgál.

UJ BOR
literje 30 krajcár.

dr. Brájjer Lajos
szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a ház mesternél).

HÁZELADÁS.

Deák Ferenc-utca 7. sz. a. levő házamat előnyös fizetési feltételek mellett eladom. A ház áll 8 szobából, kényelmes mellékhelyiségekkel, villanyvilágítással és nagyon szépen parkirozott udvarral.

SOLYMOSSYNE BRÁJJER MÁRIA.

(551-x.49)

Az Árpád-utcai 637/15. sz. házban több kisebb és nagyobb

lakás
azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalában lehet.

766-x.58

A legolcsóbb, legszebb
és legalkalmasabb

ujévi ajándékok

kaphatók

Almásy és Szepessy

könyv-, zenemű- és papirkereskedésében
Nagybecskereken, Hunyadi-(fő)-utca.

1007-x.27